

Жамауат палата

Илму бла билим беруу бир бирсиз болаллык туйюлдюле

КъМР-ни Парламентинде «Къабарты-Малкары» Республикада билим берууу бла илмуну экономиканы инновациялы айнууу бек керекли амалыча бирикдириу» деген темага илму-практика конференция бардырылганды. Аны КъМР-ни Жамауат палатасы олма законла чыгарыуу органы профсоюз комитеттери къурагандыла. Анга вузалы, илму-излем институтыны, жамауат организациялары да келечилери къатышандыла.

Конференцияны ач, КъМР-ни Жамауат палатасыны председатели орунбасары Людмила Федченко Р-о-ни Илмуну бла инновациялыны айчытууну 2015 жылга дери жарашырылган стратегиясында билим берууу эм илмуну ишлерин жангыча къурау баш магъаналы борчладан бирича белгиленгенди айырып айтханды. «Илмуну бла билим берууу бирикдириуге шендо алай илмуу эс бургулганы бошдан туйюлдю. Ол Россиеде бек алгъа тамамлангырча керек болган жумушладан бирини» дегенди.

Парламентини Председатели Чеченлени Анаур, конференцияда къторилген проблема бек магъаналы болганын чертип, илмуну

бла билим берууу бирикдириу сунлай кызыралы, ол санда бизни республиканы да, экономикасын терк окуяна къторуге жол ачканын белгилегенди. «Бусугатда кыралда илмуну бла билим берууу онгары тиийлишинча хайырлагылаидыла», дегенди ол. Аны сунлауу, спикер аксыл этгенден, аланы бирикдириуу кыйыматлы право мурдоору, хайырлы экономика амаллары алкыра къурамлагыларындыла.

Ол айтханыча, шендо алай интеграцияны иосюнден жалаанда «Илмуну эмда кырал илму-техника политиканы иосюнден» 1996 жылда 23-ию августда чыгарылган 125-ФЗ номерли Федеральны законна тозетиуле кийрилген эдиле. Алгъа кер, билим беруу уркенденден эл илму организацияны жашауда бардыры муратда калдырыны, ырыксы онгардан да бирикдириге боллукдула.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Агропромышленность комплекс

Помидорларыбыз эмда нашаларыбыз тышынган келгенден къайда игутилге

Жомаксыга тошоу Бахсан районда чекленген жумушлыгыгы болган «Агро-Ком» обществону теплицаларына баргъа адам кеси жомаксыга тошкен сунаркъды. Топуракъ жокъ, помидорла уа, жокку-жокку болуп, тагъып турардыла. «Тахта кетелени гидрон амалла бла ёсдюору ма

Теплицаны директору Игорь Ерижиков.

айтханды. Ишленген а Францияны «Ришель» фирмасы этгенди. Жангы технологияны хайырлангы бир квадрат метр жерден 45-50 килограммга дери томат эмда аллай бир наш алырча онг береди.

Былайда эки зат асылынганды. Биринчи, бизи алычуларыны тегерек помидорлары бла артык узуун болмагъан нашаланы койгенириди. Экинчиден а, оны бир жерден башка жерге ташырга жерин болурач этюдю.

«Европада быллай проекте билгенден ишлени тамамлар оюн, бек азындан, он-онбеш жыл керек эди, дейди Игорь Ерижиков. «Биз а юч-тёрт жылны ичинде мюлк къурагъанбыз. Комплекси ишлеу бла чекленип къылай, битеу коммуникацияны да: электро, газ ысла тарханбыз, жерден суу да чыгаргъанбыз».

Озовос, республикалы вастыяны жанындан болушукъ болмаса эди, аллай атын этген тынч туйюлдю. Бизни бу ишбизде республиканы Президенти Арсен Каноков, КъМР-ни эл мюлкюно министри Тембулат Эрков, Бахсан району ёсдюоруно толу технологиясын тынгылы билдире керек эди, аны себепли ойретуу да битими ёсоюно кезилерине керек бардырыла эди, дегенди мюлкюно тамасы.

Ол бу жангы проекте финанс болушукъу Россиейни Сёберканы этгенди, теплицаларны экинчи кесегине да аханын ол бергенин айырып

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жазылыу-2012

Хурметли окуучула! 2012жылны экинчи жарымына жазылыу кампания бардырылады.

Сиз «Заман» газетге связыны къайсы пошта бёлюмюнде да жазылырча боллукъсуз. Алмы айга жазылыуу багъасы, аны чертирге сюебиз, тюрленмегенди, алгъын-гылай къалгъанды - 356 сом 10 капек.

Бизни индексибиз - 51532

ЖЫЙЫЛЫУ

Аны аты, чыгъармалары да махтауу бла айтылып турлукъдула

4-ию июньда, малк-кар халкыны закый поэти Къулийланы Къайсыны жашаудан кетген кюнюнде жамауат, алгъа аны атын жюрютген проспектедеги эсгертмесине келип, голле салып, назмуларын окуп, ююю-музейине андан сору баруучуду. Бу жол Нальчикдеги эсгертмени тегерегинде ремонт ишле бардырылганы оюн жумушла бары да Четемде болгандыла.

Ары КъМР-ни Парламентини депутатлары, Четем району жер-жерли самоуправляныны Советини таматасы Хасанчи

Зумаксулланы Борис сёлешеди.

Зумаксулланы Борис сёлешеди.

Одижев, республикада Адамны эркинликке жаны бла уполномоченный Зумаксулланы Борис, Черек району келечилери, жазуучула, поэти жууукъ ахуллары, башка къонакыла, поэзияны сюйгенле да келген эдиле.

Къулий улуну ююно арбазы

ангылаган, анга хурмет этген адамны биргесине болгъанына тошюнес. Мында сёлешенген хар бири да поэти назмуларын окугъанлары бла аны емюрюлк философиядан толгу тизгинлери, сыфаты эсибизден кетмегенлери ачык-лайдыла. Бюгюн да ала, нарт сёзле кибик, хар кюнубозюнда да тиийли жашагъан тынч болмагъанына тошюндюргенлей турардыла.

Хар замандача, назмучуну аск муредден ишленген эсгертмесине голле салгъандан сору жыйылууну юю-музейни директору Къулийланы Фатима ачанды. Ол алгъа микрофонга Хасанчи Одижеви чакъырганды. Ол Къулий улу аланы жерлеринде туугъаны бла ёктемленгеннин билдиргенди. Поэти улуну жазуучулага теңг этип, аны чыгъармалары жаша тёлуюно ойретуде бай хазна болгъанларын айтханды. Бюгюн, Къайсыны кесин эсгерип къоймай, ахшы ишлерин да унутмайбыз, дегенди Одижев.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жетишим

Жюрини тамашага къалдыргъандыла

Элбрус району «Салам» бла «Элбрус» сабий тельсеу ансамбльлери кесперины, Къабарты - Малклары атларын дагъыда бир керек айтдыргандыла. Волгоградда бардырылган «Трактория танца» атлы битеуросей фестиваль эришуде ала биринчи тёрт жерин, Гран - прини да алгандыла.

Волгоградны музыка театрыны сахнасында 700-ден артык тельсеуно эришенде, ала 40 ансамбльни солистерини эдиле. Артистени жыл саллары алтудан жылырма экиге дери жетгенди. Коллективле кеп торло жанрда кергозгендеди фахмуларын: классикада, орус халк тельсеуде, халк тельсеуно бюгонню кюннег келишдиргенде, сабий эм астрада тельсеуде. Журини санына уа Москвадан бла Саратовдан келген хорографла, балетмейстерле киргенди.

Эришюно ахыр турна ётер оюн, кваты кюреш барганды. Бизни ансамбле Алла Дурхованы белгли балети бла эришгендила. Журтубайланы Назирини бла Тебуланы Маинны аяк бармакъыла баргъанлары, таулу тельсеуени ариулулары журини сансыз къыймагъандыла. Анга башчылык этген Сант - Петербургну Маринский театрыны прима - балеринасы Евгенин Образцова да жаш тельсеуелени бек жархатчанды. Алай бла, фестивалда биринчи тёрт жер, Гран - при да «Салам» бла «Элбрус» ансамбльнег жетгенди.

Алага башчылык этип тургъанла Будаиланы Руслан бла КъМР-ни Культурасыны сыйлы кулукъусу Къудайланы Мухтар бир немча фахму тёлё ёсдюорип келедиле. Ансамбльне дайым да

Алиса ТАРИМ.

Элбрус району администрациясыны пресс-службасы.

Къурау комитет

Патриотланы ёсдюоруу - система халда

«Хорлам» къурау комитетини жыйылуунда ёсеп келген тёлуюно патриот иетлеге юйретууно волпрослары созулгендиле. Анга КъМР-ни Правительствоу Президетелини орунбасары Тембулат Эрков башчылык этгенди. Кенгеше жууалы министрстволаны бла ведомстволаны кулукъчулары, жамауат эм дин организацияны келечилери къатышандыла.

Жыйылууда былтыр республикада жаш адамланы патриот иетлеге юйретуу жаны бла къаллай иш бардырылганы районода бла шахарлада бу жаны бла программаланы жарашдырыу халы, «Хорлам» битеуросей къурау комитетини протокол оноурлары къалай тогуругъанлары созулгендиле.

Къабарты-Малкырада жаш тёлуюно патриот иетлеге юйретуу жаны бла иш къалай къурагъаныны иосюнден Жамауат эм дин организацияны ишлери жаны бла кырал комитетини башчысы Борис Паштов доклады этгенди. Ол айтханыча кер, бу жаны бла эки программа барды, ол санда «2011-2015 жыллада РО-де гражданы патриот иетлеге юйретуу» деген федеральны эмда «2010-2015 жыллада КъМР-де патриот иетлеге эмда аскерге дери жыл санда жашыны аскер устанлыкъга юйретуу» деген республикалы программа.

Аланы чеклеринде былтыр 1,6 минг акция бардырылганды, алгъа 200 мингге жууукъ

адам къатышханды. «Алада ачыкъланганыча, республикада жамауат организацияла, алаге органола да патриот иетлеге юйретуу ишине система халда бардырадыла», - дегенди Борис Паштов.

Кенгеше патриот иетлеге юйретуу жаны бла муниципалны программаланы Тёрк, Май эм Элбрус районла жарашдырганлары белгли болганды. Башхалада уа шоллада бардырылган иш бла чекленип къатышанды.

Жыйылууда къатышхана былтыр бу магъаналы иш тиийли даражада къурагъанын чертгенди. ДОСААФ-ны КъМР-де регион бёлюмюно башчысы Хусен Махуков оюн этгенден а, ол жаны бла программаланы жамауат организацияла да жарашдырырга боллукъ эдиле. КъМР-ни милисарларыны блаогачинини Валентин Бобылев а шолкуланы Улуу Ага журт уруш баргъан жер, аскер махтаулукуну шахарлары бла шагъырлейдириуу тёрелени жангыртыуу хайырлыгы сагънаганды.

Тембулат Эрков, кенгешин итолганы чыгъара, перестройканы хатасындан кырал идеология эс болганына жарысганды. Ол министрстволаны бла ведомстволаны кулукъчуларына этлген эсгертуелени созуру, келир жыйылууда уа ала къалай тамамланганыларны иосюнден билдире оюн этгенди.

ИКСАЛНИ Фатима.

Семинар - кенгеш

Педагогика колледжле бирлешюню жолун сайлагъангыла

Бу кюнде КъМКУ-ну педагогика колледжине СКФО-ну бла ЮОФ-ну педагогика колледжлери директорларыны орунбасарларыны семинар-кенгешлери болганды. Ол билим берууде жангы стандарта хайырлангы башланганды кезиуде анга тиийлиликте программаны эм методика бла жалчыты ишине къалай къураура кереклигине аталганды.

Кенгешине ача, СКФО-ну педагогикалери директорларыны советини председатели, КъМКУ-ну педагогикалери директору Байчечкуланы Нина семинарга къатышырга Чеченден, Калмукудан, Къарай-Черкесден, Дагъыстандан, Ингушетиадан, Ставрополь крайдан, Владикавказдан келген къонакыла къатышырга билиргенди.

Бирлешюню магъаналы да кеп соруу да чыгаргъан проблеманы ачыкъларга болушуруна инанырчады, дегенди. Педагогикалери делегация 26 -чы апрельде Владикавказдагы педагогикалери бёлюмине келишуде, анга келген педагогика практикада, суратлу искусстводан бла музыкадан керюмюкери бек аламан болгъанларын белгиле-

генди. Ол тобешюню къураура къыйын салгъан Владикавказны педагогика директору орунбасары Людмила Битеваны ырызлыкъ къагыт бла саугъалаганды.

Андан сора Нина Харуновна «Бизни КъМКУ-ну орта профессионал билим берген управленисында таматасы, филология илмуланы доктору Татьяна Шимаховага бергенди. Ол кесини сёзюнде шендо кеп вуз «колледж-вуз» модельге кёне баргъанларын, бизни университет бла педагогикалери жаны бла ишленгенлери билдиргенди. Болсада, хар торло модельде, анда а кесини иги эм чийил жерлери болганын да чертгенди.

Т. Шимахова ача тиллеге, аланы шендогъа билим берууде бирлешюню магъаналы да кеп соруу да чыгаргъан проблеманы ачыкъларга болушуруна инанырчады, дегенди. Педагогикалери делегация 26 -чы апрельде Владикавказдагы педагогикалери бёлюмине келишуде, анга келген педагогика практикада, суратлу искусстводан бла музыкадан керюмюкери бек аламан болгъанларын белгиле-

Ахыры 2-чи бетдеди.

Жай солгу

Терен программга кёре

Нальчикде «Элбрус» саторияде биринчи июньда тебирен «Халкыла аралы келишюлюк - миллетени айнуларыны мурдоору» башламчылыкъ бла «Соғласие» деген кеп миллетлени келечилеринде асурагъан сабий лагерини биринчи кезиюу ишлеп тебиргенди.

Аны КъМР-ни Дин управлениасы бла КъМР-ни Жамауат эм дин организацияны ишлери жаны бла кырал комитетини къурагъан сабий лагерини биринчи кезиюу ишлеп тебиргенди. Аны КъМР-ни Дин управлениасы бла КъМР-ни Жамауат эм дин организацияны ишлери жаны бла кырал комитетини пресс-службасындан.

Бизни корр.

«Тегерекни тозолюкда тууу - чынтыты культураны белгисиди»

3 бет

Жангылырга эркинликсиз

3 бет

Жарым ёмур - бирге

4 бет

Ангылашымнагъан артрит

4 бет

БИОГЮН - ЭКОЛОГНУ КЮНОДУ

«Тегерекни тазалыкыда татуу - ол чынтты культураны белгисиди»

Россейде экологну кюнон белгилегенери бла байламлы Кызбарты-Малкыр Республикада табийгатын хайырлануу сферода надзорлук этуу жаны бла федералдык службаны управленисыни тамгасы Ассамблея Зейтуну бля ушак эткен.

Арт жылда кыралда экологияга аслам эс бурулады, ол таманы эге алмай, уллу проект негда гитче иш окуяна этиле болмас. Биогюнолукде ведомствогга кыалды борча салынгандагыт. Управление РФ-ни Табиगत байлыкка эмда экология министрствосуну боюнсууна киреди. Аны бла байламлы бизни боюнбулга салынган борчланы кебюсю правительствону бегимисе тиийликке республикада болган федералдык объектеге экология эм геология жаны бла контроль этууну бардыруу. Геология контроль неди десегиз, юридический эм физический лицада табийгатын хайырланганда, торлю-торлю ишлене тохтадырылган мардалага керке кудуретте жаран келтирмек бардырыга тиийдиле.

Дагында биз сууда болган битум байлыктын контроль этебиз. Свз ююн, республика да болган черек эм башка суула кебюсю федералдык илеккедиле.

Кыралны башчысын буйругуна эм башка сагынылган министрстводан келген документе керке, биз энди жер-жерли администрацияга белгилемген жана керке килчип жыйылган эсе, ол территорияланы тап халга келтириу бла байламлы контроль этууну бардырабыз.

Алай проблемаланы тамгалуу шендо магталаны жери алады, аны ошондон власть органда тохтамай алай туралды. Алай башта төбөлө кебеле бардыла. Алага не амайт?

Кепле алай сунадыла, бизни борчубуз ол сиз айткан багула болган жерде ол жер-жерли администрацияга, организацияга негда предиятияга тазир салыу бла бошлады деп. Ол алай

тойлодо. Свз ююн, биз бир биригуне негда администрацияга тазир сала эсек, ол сумманы багысына сиз кесгиз кир-кипчик жыйылган жери тазалагыз деп кыты сурадыз.

Инспекторларыбыз хар затын суракта алады, артда биз айткан кемчиликени кетерген эселе, кырайбыз. Кысыксы, ишибиз тазирлени салыу болуп кылайды. Баш борчубуз - ол биз белгилеген кемчиликени тиийши органды айткп кетергидеу.

Свз ююн, ол башда сагынылган документе гетийшлиликке тинтиу этил башлаганы биз бир миллион сомга жуук тазир салганбыз. Ол ачка, айтканымча, толусунай киркичкни тазалау бла байламлы этилген ишлеге кыратылган.

Ол шендо журюген федералдык законга чойрейлик этилди. Федералдык структурабыз табийгатын хайырланууда ууга журюгенлеге контроль этуу жаны бла регионга берген полномочияларына кырайбыз. Ол жуумшуну республикада Эл молк министрствода департамент бардырады, биз алага контроль этебиз. Дагында нормирование деген иш бла да керюебиз.

Федералдык структурабыз табийгатын хайырланууда ууга журюгенлеге контроль этуу жаны бла регионга берген полномочияларына кырайбыз. Ол жуумшуну республикада Эл молк министрствода департамент бардырады, биз алага контроль этебиз. Дагында нормирование деген иш бла да керюебиз.

Аны окуучуларыбызга игирек анылатсагыз эди? Свз ююн, хауага барган заралны вешестоланы мардаларын эсепте алабыз. Кылаган-кулган материаланы паспорттан тинтебиз, алачы сакталган жерде лицензияла беребиз. Андан сора да, федералдык объектени экология экспертизаларын бардырабыз. Приэльбрусьда миллет паркны, «Нальчик» курортни, Бийик тау заповедникни территорияларына да контроль этебиз.

Энтта да бир затны айтырга эсе оидм. Физический эм юридический лицада табийгатын жаран келтириу бир иш бардыра эселе, ала законга тиийшиликке келери аларына ол торшюрген заранларын кытайрыу бла байламлы план жарашдырып, бизге билдирдире керекдиле этген жуумшларыны

блечемлерин. Анга керуе уа, техника отчт кырап, табийгатына былай бир заралны зат жибергендик деп, телеуени этерге борчудула.

Хар алай иш бла керушен предиятия эсепте алынды, бузуклык болганы ачыкчаланса, тазир салынады. Ол аны бла республиканы Табиगत байлыкка эм экология министрствосу бла байламлы да иштейбиз.

Аны бла байламлы бир соруу Сизин управленисы башда сагынылган республикалы министрствону ишинде башкалыгынын анылатсагыз эди?

Биз контрольлук этген учурденияланы, объектени тизмесин толусунай федералдык министрствого кыабил кереди. Жер-жерли министрствосу уа асламысында муниципалдык кураулыга жараша дорган тизмеге керке ишлейди. Министрство эм прокуратура бла кыты байламлыдыбыз, башка торлю жуумшланы таммалганылыкыга. Кысыксы, барыбыз да республикада экология болум осалга кетмесин, ити жанына торпенсин деп керюебиз.

Экология жаны бла республикада болум кыалады? Кыайгы этерча жерле бармыдыла? Башка регионла да тенгештирип кыраганда, бизде хал кыайда игиди. Болумну тозотир ююн, кеп иш этилди. Республикада

блечемлерин. Анга керуе уа, техника отчт кырап, табийгатына былай бир заралны зат жибергендик деп, телеуени этерге борчудула.

Хар алай иш бла керушен предиятия эсепте алынды, бузуклык болганы ачыкчаланса, тазир салынады. Ол аны бла республиканы Табиगत байлыкка эм экология министрствосу бла байламлы да иштейбиз.

Аны бла байламлы бир соруу Сизин управленисы башда сагынылган республикалы министрствону ишинде башкалыгынын анылатсагыз эди?

Биз контрольлук этген учурденияланы, объектени тизмесин толусунай федералдык министрствого кыабил кереди. Жер-жерли министрствосу уа асламысында муниципалдык кураулыга жараша дорган тизмеге керке ишлейди. Министрство эм прокуратура бла кыты байламлыдыбыз, башка торлю жуумшланы таммалганылыкыга. Кысыксы, барыбыз да республикада экология болум осалга кетмесин, ити жанына торпенсин деп керюебиз.

Экология жаны бла республикада болум кыалады? Кыайгы этерча жерле бармыдыла? Башка регионла да тенгештирип кыраганда, бизде хал кыайда игиди. Болумну тозотир ююн, кеп иш этилди. Республикада

блечемлерин. Анга керуе уа, техника отчт кырап, табийгатына былай бир заралны зат жибергендик деп, телеуени этерге борчудула.

Хар алай иш бла керушен предиятия эсепте алынды, бузуклык болганы ачыкчаланса, тазир салынады. Ол аны бла республиканы Табиगत байлыкка эм экология министрствосу бла байламлы да иштейбиз.

Аны бла байламлы бир соруу Сизин управленисы башда сагынылган республикалы министрствону ишинде башкалыгынын анылатсагыз эди?

Биз контрольлук этген учурденияланы, объектени тизмесин толусунай федералдык министрствого кыабил кереди. Жер-жерли министрствосу уа асламысында муниципалдык кураулыга жараша дорган тизмеге керке ишлейди. Министрство эм прокуратура бла кыты байламлыдыбыз, башка торлю жуумшланы таммалганылыкыга. Кысыксы, барыбыз да республикада экология болум осалга кетмесин, ити жанына торпенсин деп керюебиз.

Экология жаны бла республикада болум кыалады? Кыайгы этерча жерле бармыдыла? Башка регионла да тенгештирип кыраганда, бизде хал кыайда игиди. Болумну тозотир ююн, кеп иш этилди. Республикада

блечемлерин. Анга керуе уа, техника отчт кырап, табийгатына былай бир заралны зат жибергендик деп, телеуени этерге борчудула.

Хар алай иш бла керушен предиятия эсепте алынды, бузуклык болганы ачыкчаланса, тазир салынады. Ол аны бла республиканы Табиगत байлыкка эм экология министрствосу бла байламлы да иштейбиз.

Аны бла байламлы бир соруу Сизин управленисы башда сагынылган республикалы министрствону ишинде башкалыгынын анылатсагыз эди?

Биз контрольлук этген учурденияланы, объектени тизмесин толусунай федералдык министрствого кыабил кереди. Жер-жерли министрствосу уа асламысында муниципалдык кураулыга жараша дорган тизмеге керке ишлейди. Министрство эм прокуратура бла кыты байламлыдыбыз, башка торлю жуумшланы таммалганылыкыга. Кысыксы, барыбыз да республикада экология болум осалга кетмесин, ити жанына торпенсин деп керюебиз.

Экология жаны бла республикада болум кыалады? Кыайгы этерча жерле бармыдыла? Башка регионла да тенгештирип кыраганда, бизде хал кыайда игиди. Болумну тозотир ююн, кеп иш этилди. Республикада

блечемлерин. Анга керуе уа, техника отчт кырап, табийгатына былай бир заралны зат жибергендик деп, телеуени этерге борчудула.

Хар алай иш бла керушен предиятия эсепте алынды, бузуклык болганы ачыкчаланса, тазир салынады. Ол аны бла республиканы Табиगत байлыкка эм экология министрствосу бла байламлы да иштейбиз.

Акция

Сансызлыкыга жер жайыду

Сабийлени халкыла аралы кюноне жандуулукту ише бардыруу бизни республикада ахшы тегере айланганды. КьМР-ни Жамуат палатасы да андан бир жанында кылмагынды. Саулук саклау, демография политика эмда экология жаны бла комиссияны башламчылыкгы бла аны членери Сабий юйно жоклагында. Алага артыкка бек не зат керек болганын алгандан окуяна билеп, аш-азык, гигиена керекте алып баргандыла.

Кьонаклагга мында бек жарык тобегенди. Учурденияны баш жарык Людмила Гусалова Сабий юйно ошкери хар кимге да ачык болганын белгилегенди. «Бизге школчула, студентте да келеди. Энди уа сиз да жоклагыгыз. Сау болугуз кыайгыр заманга эмда кыайгырлыкыгыз ююн», - дегенди ол.

КьМР-ни Жамуат палатасыны аппаратыны башчысы Татьяна Исаева бу учреждение респун

блечемлерин. Анга керуе уа, техника отчт кырап, табийгатына былай бир заралны зат жибергендик деп, телеуени этерге борчудула.

Кьонаклагга мында бек жарык тобегенди. Учурденияны баш жарык Людмила Гусалова Сабий юйно ошкери хар кимге да ачык болганын белгилегенди. «Бизге школчула, студентте да келеди. Энди уа сиз да жоклагыгыз. Сау болугуз кыайгыр заманга эмда кыайгырлыкыгыз ююн», - дегенди ол.

Кермочле

Керти да хунерлиле

Белгил художник эм педагог А.Л. Ткаченконын агын журюген Кызбарты-Малкырануу сурталу искусстволары музейинде туюне Шимол Кавказны жаш художниктерини оросинде IV кермоч-эришуу башланганды. Ол Ткаченкону хурметине аталды. Анга кюнушу республикадан, кырайдан келтирилген суратчылары ишлери кытышкандыла.

Музейге кирген осалат сезери анда андагы байрам халы. Сабийле, торлю - торлю шарланы кыларанда ойната, жарык ышара, алай тобегенди кыайгырлагга. Аланы санында белгилли художник Акъызланы Сираны ош тутугуну да керюрге болук эди. Ала, залланы бир биринде өтө, сурталга кырап чыкышкандыла.

Искусствода Нелли Сундукова уа: «Бу ариулыктыга бир кыра, кылай тап керюгтенди бу адамаланы барын да», - деп, кеси жараткан «Осенняя ярмарка» деген Диана Телегинаны суратыны кыалада кеп осалат. Музейни хар залында айланып, алай айтмаган хазна кырауучу жок эди.

Солдан онгга: Огъары Малкырада школну директору Атабийланы Галина бла преподаватель Мисирланы Сахинат.

игилиретиу, фамхулу жаш художниклени саугалау, РФ-де культура эм искусство жаны бла билим берууну Конвенциясын жашууда барыруду. Эришуну учурдети КьМР-ни Культура министрствосунда. Анга кытышхална ош кыуамыга юлешини,

барын да санар амай жокку, алай бир кыуамун айтмайт.

Гитче кыуамда К. Мукаалан, С. Биезова, И. Машуков болгандыла. Биринчиле. Органча кыуамда була онгандыла: Э. Ражабова, А. Тарчоков, Д. Раджабова, Т. Эзедков. Таматалада Е. Пазова, Боташланы З. Д. Енжиевская, А. Расуллова, Р. Кужие. Ложиланы Алина уа ошончо жерге чыкканды. Ачка саугаланы А. Ткаченкону юйору бергенди да белгилерге кереди.

Бу огурулу адамны, фамхулу педагогуну иши тохтамай барып турганды, сезос, аны юйоруно кыыйны улдуу, Андрей Лукчини юй бийчиси, кызы да, байрамга келип, эришуде хорлаганын алгышкандыла. Сабийлени биринчи жетишимлери эсперинде кытыгы да хакды.

Кермочде Ткаченко уллу иши башлап кетгенини, аны огурулулуугуну ошондон айткп, бу эришуде кереклигини да хар ештеген чертгенди. Алга сабийлени байрамлары, хорламалары бла да республиканы Башчысыны кенгешчиси Уналаны Аминат алгышканды. КьМР-де сабийлени эркиликлерин кыоруулау жаны бла уполномоченный Светлана Огулова жаш телекно ишлери жаны бла министр Султан Хажиروق, асламы информация органды жаны бла кырал комитетни башчысы Мухамдин Кумахов эм башчала да жаш художниклеге мындагы эрди уллу жетишимлеге тегендиле.

Сугуаланы уа алага Уналаны Аминат бла Марина Ткаченко бергенди.

Юйретуу иште бек хайырлы

КьМР-ни Миллет Библиотекасыны окуу залында, Сабийлени халкыла аралы кыоруулау кюноне жораланып, кермоч ачылганды. Беломно тамгасы Зарема Секрцова ачылган кебре, алда оны доктоо ата-аналарга, педагогларга, балала бла ишлегели барына да отойдыла. Мында олимпе, психология жарашдырган кытыла осполдыла.

Мындагы чыгармаланы атларын санасак окуяна, тамамды быланы магналарына тошюнорге: «Поввер в свое дитя», «Дети дома», «Диалог с ребенком», «Ошибки родителей», «Разговор с матерью» эм башчала. Керсис да, кермочно кыурагана абаданланы сабийлеге сак болугура чакырылды, аланы эсперини, жыл салларыны энчикликерин эсепте алып, алай торлю юйретирге, сөлбеширге кереклигине баямлайдыла.

Арт заманда башында айтылган проблема бизни кырайдан ботонада уллу жерни алады. Юйоск кыалганла, аталары аналары кырагара унамай, сабий иойде, интернатлада

Лариса Нанова окуучулары кермочу бла шагърейлендирди.

бегенде да бардына. Анга закон а кылай торло кырайды? Аны бла байламлы литература да эркинчи мында. Ала бла сабийни, юйору бла сабийни араларында чыккыган гурушалага жууап табарга болушадыла ала.

Дагында, библиотекада ишлегели сабийлерин, тудукларын жыйып, 2-чи июнда байрам кыуарыкыбыз. Клоунну

МЕДИЦИНА

Жангылыргыга эркинликсиз

Республикалы клиника болыңында лабораториясына таматасын анализ жазарыны ол анализирети этген бир неча адам тилгенди. Шалшыла элде жашаган Габаланы Кезибан а ол тишируну адамлык шартыны ошондон кеп ариу ссз да айтканды.

Саусула алай уллу махтуу салган, ол кылайлы тиширу болуп деп мен клиника болыңында лабораториясына барам. Артык уллу болмагъан, жарык, тизгили кабинетде ёсюмлю, кырачач тиширу олтуруп, кыагыталау улгу э буруп кырай эди.

«Кечтилик, манга Созайланы Мариям керек эди», - деп сорганында, ол: «Менме, тынгалыма, не жуумшугу барды?», - деп, олтуруп турган жеринде терге турды. Мен а: «Танышырга келгеним бир неча адам, бир бирге ал бермей, махтагандыла. Сени ююннен газетте жазарыны да тилгендиле», - дегенди, ышарып: «Алай бир мен алда не ахшылык эткенме?», - деди. Экибиз да олтуруп, тынгылы ушак этдик. Жамуаланы Солтан-Хамитни кызы Созайланы Мариямга ол лабораторияда иштеген бир неча жыл ичинде жорек ырызлыкларын билдирген адамны саны бек кбддун. Ол бары 1984 жылда келгенди. Уруну стажи уа отуз беш жылдан атлаганды. Чинг алда татуу кызы медицина училищени кызыл дипломга бошоп, республиканы эндинокринология диспансеринде медестра болады. Арта уа, Кызбарты-Малкыра кырай университетинде эртеги бблиомноде заочно окуу, Тируунаууну болыңысыны хирургин белиомноде иштей-

ди. Тамата кызы Жамила Москвада Кырал управленеи университетини бошоп, табийгатын окуй турды. Эндар да ол университетини информатика факултетини ююнчю курсунады. Жаннета уа кыраланы ара шахарында Сеченов атлы биринчи медицина университетини биринчи курсуну студентиди.

«Күш уяссында аны кердегенлей, Мариям да сабийлерине юлю болганылай келеди. Аны бла бирге уа ишинде да жетишимлиди, хар не жаны бла да тизгилчиди. Ол залгага аны анасы Захират юйретгенди. Гитче заманында уа кызыкчыл ишлан артыга бек сийгонди. Анга уа тамата кырайдарларындын юйренген эди. Аланы жете берганы аскерде кыулук этерге хазырланганды.

Гитчеленде, жашлагында да чыккыган аны артада жашуунда, ишинде да жарагандыла. Ол Саулук саклау министрствону грамоталары, бюсюругу кыагырлагга бла кеп керке саугаланганды. «2010 жылы бек ити врач» деген атка да тиийши болганды. Аны ююн а иште тинтунуно жангы берганын киредире керек эди.

Жамуаланы кызы «Саулук саклауу миллет проактеге кер» социалдык магналары болган аруула бла байламлы биохимия тинтунуле бардыруу жаны бла кеп керке. Анда блявнери арууланганы, иште аруу тапанланы, дагында алагы ушталаны анализирети тингенди. Медицинада кеп жыл махтуулу ишлегени ююн 2011 жылда чыккыган «Сабий врач» деген ат тапганды. ХОЛАЛНЫ Марзипат. Сураты автор алганды.

Жарым ёмюр - бирге

Элли жыл мындан алда Байдаланы Батталны жашы Камал бля Жаппулану Омарны кызы Шерипа, жашуу жолуларында бир бири табып, койор кутурадыла. Бирин Экинчи Чегемде районда ишлей эди. Экинчи уа ол элде консерва заводда.

Шерипа бля беш сабий ёдоргенди. Жарсыгуа, жашададан бири аскер куулугун толтуру койоно кыйтандан сора кеп турмай ажаллаа ёлгенди.

КыМКыУ-ну медицина факультетин бошап, жашуу жолуна доктор усталыккы сайлаганды. Кырындашы Кызим Нальчикке эл мектеп академияны бошоганды. Суурданы уа юч жашы барды да, ала алыкша школда окуйдула.

Конкурс

Умутландырган атламла

Черек району жер-жерли администрациясы школчуланы чыгармачылык фахмуларын айтыр, алачы окууга сейрлерин ёдоркор, хумерли окууну ачыктыр мурата район администрациясыны башчысы саугасаны иму-излем эм чыгармачылык ишлени конкурсу бардырганды.

«Герлеке элде шаддан сууланы кечекте жаны бля тинтүү».

болган торленуленди юсперинден айта эди.

Акшпа

Эбине тюзелуу кимге да артык туюндо

Бешинчи ноябрьге дери адаманы ёфолтонуно харюноклу иши бля шагырейлендир мурата Россияни МЧС-и пожарный ёбломледе ачык эшиккени юноон бардырады. Бу акция бизни республикада да башланганды.

«Шималыны кёбюно элдерлерден деген ишшеде хау кенгликчи ол жаны жылтырагы бля магнит бурланы козгозалууларына аларга бурлана байкамыкыла, ала кёре адаманы жашууларында

Черек районуну жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

ДУРУУНУ АНАТОМИЯСЫ

Ангылашынмагган артрит

Ревматизмин хатасындан чыгыган артрит кеси алачы башлан кылат. Саусуз ага жалада жылери бузула башласса э бурдады, таблеткаланы андан сора ичи башлайды.

терисинде, шаугюттеринде да кырларалды, полиневропатия, васкулит, ёбёрке мюрордарт аурданы чыгарды.

гимнастика этерге окуна жармайды. Алай саусузга метастазин болушугу бля аз-аздан кымылдап жуюму мадарланы этерге болукдуу.

эни массажны да хайрларнырга тийишди. Жилке бек кыруу бурлап башлаган эсерле, торлю торлю физиопроцедураланы да хайырлансагыз игди: ВЧ эм СВЧ терапияла, УФ облучение, алышынуучу магнит поле, фонофорез да иги болушуду.

Багыу амалла

Арууна алынуучу юноон, арчала терсеинге кыажу не

Аманга айланмаз юноон, не этерге керекди?

Ревматизм артриттен ауруган адамла стационарда багыуланган сора эни санитарий багынуу этерге да борчлуду.

Саусуз не запланы сезеди?

Артрит арталдык скалямай турганлай чыгып кылады эм саулукну акырын акырын бузуп тебирейди. Алай кезинде адамны кыруу азаяды, саусуз сууксурайдилымра узеллери кёбюндюле.

Аман сора уа жиле ауруп башлайдыла: тердеде болуучусуна, тобук килени эки жанлары да кыйнайдыла - ол ревматизмин хатасындан чыгыган артритин шарт белкемди. Алай саусуз эртенликке бир сагыт тенгли заманы ичинде кыйналып атайды, бармак жылери, буууларны, аяк топлери да кыйнаидыла аны. Адам кесин тийиштикке бактыаса, бууунда ревматизм ауручыгады.

сторид дарманланы хайрланадыла. Аланы диагноз токташдырылгандан сора бек эзындан 3 айны ичинде ичере керекди. Ала бля бирге саусуз ачыгууну тейуучу препараттаны да хайрлангырга керекди.

Аруу орталык даражалы эсе, воспаленига сал кыажу дарман терапия бля бирге дарманы балчык багыу да бек иги болушуду.

ОСМАНЛАНЫ ХЫСА.

СУРАТДА: Камал бля Шерипа (тобугунда сабий бля) сабийлери, тудуклары, жууклары бля.

Анык ауруга, бек алыга аны улуу бармак кырганы, терсине болгонуп башлайды, аны тобукке жеткени башлангыч. Тобук боюн эм жингирик жилке да бузулуп тебирейди.

Артриттин хатасы жилкеден башха жерлерге да жетеди: ревматид узеле адамны

жылке жаруу эту мадарланы этерге тийишди. Багыу физкультуры специалистлери жарашдырган комплекслерин хайрлангыч, бузулган жилкени, кылопаны эм булганы ишлеулерин игилдирерге керекди.

ЖАМАУАТ ОРГАНИЗАЦИЯЛАДА

Ветеранла унутулмайдыла

Ич ишлени эм ич аскерини органдарыны ветеранларыны Нальчик шахар советинде жыл саллары токсанга, сексиге, жетишиге жеткени бошобулдилерин, турган кюлнрн белгилеу аталган кыуачулы жыйылуу болганды. Алай эте М.Б. Алаев, Х.Х. Гериев, Б.К. Маркулов, М.Х. Шамиев, Б.Б. Кунашев эм башкала бардыла.

де управленисында ветеранларыны алгышларга эни состав бля ишлеу жаны бля начальники орунбасары ич службагы полковник В.З. Назаров келгенди. Турган кюлнри белгиленгендери барысына да кыуачулы халда багалы саугала берилгендиге. Жыйылууга кыашыналга алага саулук, узак ёмюр этенгендиге.

Холаланы Марзип.

ХУРМЕТЛЕУ

Батыр жашны эсгергендиге

Россеини МВД-сыны Красноярск улусундагы футбол клубуны усталыккы кёбюруно Север-Кавказ институтун стадионда куулугун толтура турганлай ёртолгонди. Кишилени орденни кавалери Мисостов Артур Подионичини намысына футболдан 7-чи тур бардырганды. Ол Нальчикке ведомстводан тышында ёбломледе эки жыл бля жарым ишленди. Бу кезинде ичинде окуна кёргозтениди ол адамны кыражасын, батырлыгын.

Россеини МВД-сыны Нальчикке чакпаларында, аланы кылоларындан ёлгенди. Ведомстводан тышында охранны батальонуу билеу берилуучулары спортну сойген адамдыла. Аладан бирле чабышуду, башкала кюп кюч бля сермешеле, торлю-кюп спорт оюндан атларын айтырдыла. Алага кырагыга уа хар жоюнда кеп адам жыйылады.

Эни батальонуу юнончо, Далиб Алачгаров, Исса Шайынов эм Толгуурланы Мухтар чыгыганды. Курдаланы Аскер, Будайлы Омар, Гамбийаны Тамиран, Хадрижаны Исмаилов, Батчаланы Ислам а юнончюле болгандыла.

ГРЕК-РИМ ТУТУШУ

Он алчы жер бля кыйтандыла

Чегем шахарда грек-рим тутушудан Чегем районун администрациясыны башчысы саугасына 1997-99 жылдада туурачыланы араларында турнир бардырганды. Андан Элбурсу районун олимпиада резервини специализацияланган сабий-жаш тёлп спорт школуне келерини ашы кёбюрдюле бля кыйтандыла.

Биринчи жери 42 килограмм аурулугуна Аслан Топов алганды. Экинчи жерлерге кеси аурулуктарында Лопкиланы Ислам,

Елена СМОРОДА. Россеини МВД-сыны КМР-де Управленисында охранны ствотдан тышында охраннысы пресс-службасы.

ГРЕК-РИМ ТУТУШУ

Он алчы жер бля кыйтандыла

Чегем шахарда грек-рим тутушудан Чегем районун администрациясыны башчысы саугасына 1997-99 жылдада туурачыланы араларында турнир бардырганды. Андан Элбурсу районун олимпиада резервини специализацияланган сабий-жаш тёлп спорт школуне келерини ашы кёбюрдюле бля кыйтандыла.

Биринчи жери 42 килограмм аурулугуна Аслан Топов алганды. Экинчи жерлерге кеси аурулуктарында Лопкиланы Ислам,

Елена СМОРОДА. Россеини МВД-сыны КМР-де Управленисында охранны ствотдан тышында охраннысы пресс-службасы.

УЧРЕДИТЕЛЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

<p>Баш редактор АТТАЛГАНЫ Жамал</p> <p>РЕДКОЛЛЕГИЯ: БЕШПАЙЛАНЫ Муталип (баш редактору орунбасары), КЪОНАКЪ ЛУБЫНЫ Хасан (баш редактору орунбасары), АЛИКАЛГАНЫ Владимир (баш редактору орунбасары), АКУШУЛАНЫ Федуза (3,4-чо бетле), Зезаланы Лида (1,2-чи бетле) - корреспондентер.</p>	<p>ТЕЛЕФОНЫ: Редактору ирёмнаны - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Жууплы секретары - 42-66-85. Секретария - 40-93-62. Корреспондентер - 42-63-52.</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ Б.Е.НОМЕРИ: Жамаут-политика б.е.ном - 42-67-68, 42-24-02. Экономика б.е.ном - 42-66-73. Культура б.е.ном - 42-75-82, 42-68-72. Социалый политика б.е.ном - 42-66-76, 47-27-59. Жылкылык эм спорт б.е.ном - 47-26-39, 42-66-71. Письмалык эм реслама б.е.ном - 42-37-94. Тизмачыча б.е.ном - 47-31-28. Сурат алымуучула - 42-75-82, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 47-26-28, 42-39-65.</p>	<p>Редакция авторла бля кылагы жорюмтеди. Къыз жазмалыга рецензия эткендиги эм ала артка кыйтарылмадыла.</p> <p>Газетде басмаланган материалда айтылган оюму редакцияны оюму бля келишпеге болукдуула. Алай айтылгычтар кеп юноон Россеи Федерацияны Басмысы оюмчюле законуна тийишликке материалды авторлары кесери жууушудыла.</p> <p>Редакция авторлдан 400 этек тигенди (материал бля жалган эм 5-6 бетке азмалды).</p> <p>Газет Басмысы эм асыланы информацийны эркинликкери курулуу жаны бля Кызыл-Малкар регион инспекциясы 1994 жылда 14-чо июньна регистрация элгенди.</p> <p>Регистрация номер — Н—0066. Индекс - 51532</p>	<p>Газетин басмалыга КМР-ин Ассамблея информации органда жаны бля кылар комитетини компьютер службагы хазыр эткенди.</p> <p>Газет "Тетраграм" ООУ-ну типотифографиясы басмалангыды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33</p> <p>Газетлени неслерине тапшыруу ючюн КМР-ини почта сызгыны федеральный Управленисы жуушудыла. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10</p> <p>Газетлени ролнигага салгы ючюн КМР-ини "Республика" акционер обществосу жуушудыла. Телефон: 42-69-34</p>	<p>Номерге графике кере 19,00 сагытта кыот салындады. 20,00 сагытта кыот салынгандыла.</p> <p>ГАЗЕТИН НОМЕРИН ЧЫГАРГАНЛА: Аликаланы Владимир - деджурный редактор; Гайыланы Рита - жуууплы секретарыны орунбасары; Акушуланы Федуза (3,4-чо бетле), Зезаланы Лида (1,2-чи бетле) - корреспондентер.</p> <p>Тиражи 3250 экз. Заказ № 1473</p>
---	---	---	--	---

Салгычыла гранат тапхандыла

Россеини МВД-сыны Прохладный шахарда ёбломчюне 02 телефон бля өслөвген адам «ОУ строй арты» ООУ-ну жеринде чалгыч чала турганлай гранат тапханын айтады. Исследствие-оператив кыуам, экспертизе, кинолога, саутуу чачдыруучу техника да алып,

алайга мучный жеткендиге. Грагатыны улму сактыгы бля кыоркуусу жерге этилди атырдыгандыла.

Адам ачмангыдан. Бу шахтка кере тинтүү ишле бардырыладыла.

КМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Басмагы **ТЕММОЛАНЫ Мухадим** хазырлаганды.

Салгычыла гранат тапхандыла

Россеини МВД-сыны Прохладный шахарда ёбломчюне 02 телефон бля өслөвген адам «ОУ строй арты» ООУ-ну жеринде чалгыч чала турганлай гранат тапханын айтады. Исследствие-оператив кыуам, экспертизе, кинолога, саутуу чачдыруучу техника да алып,

алайга мучный жеткендиге. Грагатыны улму сактыгы бля кыоркуусу жерге этилди атырдыгандыла.

Адам ачмангыдан. Бу шахтка кере тинтүү ишле бардырыладыла.

КМР-де МВД-ны пресс-службасы.